

جریانات ضد خانواده در غرب

جریان‌های ضد خانواده در غرب از قرن ۱۹ شروع شد و در قرن ۲۰ به اوج خود رسید. این جریانات بر این مبنا قرار گرفته بود که مالکیت فرد با دولت است و خانواده نسبت به افراد حق مالکیت ندارد؛ بنابراین برای پیشگیری از تضاد خانواده و دولت، باید نهاد خانوادۀ از بین برود و همه افراد تحت پوشش دولت قرار بگیرند. برای دستیابی به این هدف هم باید افراد را تحت نظام آموزشی دولتی در اوریم تا از خانواده دور شوند. نظریه‌پردازانی مانند روسو و انگلس در رأس این جریانات قرار داشتند و با مطرح کردن نظریه‌های ضد خانواده، ازهم گسیختگی و انحطاط خانوادۀ‌های غربی را تسریع کردند. در نوشتار زیر به بخشی از نظریه‌های ضد خانواده در این دوره پرداخته شده است:

نظریات روسو: تحقیر خانواده، ثروت، ثروتمندان و در واقع تمام عوامل خودجوش اقتدار در جامعه طبیعی به وسیله روسو به قدری شدید بود که می‌خواست نظام برابری جویانه اجباری را جایگزین آنها کند. او می‌خواست به جای خانواده خصوصی، خانوادۀ دولتی با آ‌مان‌های اشتراکی و یکسان پدید آورد.

نظریات انگلس: وی در کتاب خود، با عنوان منشأ خانواده، مالکیت خصوصی و دولت نفرت خود را از خانواده منعکس کرده و معتقد است که جوامع انسانی از یک مرحله باستانی مادرسالاری به مرحله کنونی که مردان آن را اداره می‌کنند، سیر کرده است. او گذار از مادرسالاری را سرنگونی حاکمیت مادر و شکست تاریخی جنس مؤنث می‌داند و در نظریاتش زن را تا حد بندگی و بردگی مرد تنزل می‌دهد.

راه‌حلی که انگلس پیشنهاد می‌کند، این است که به جای اینکه برده همسر و فرزندان خود باشید، برده نزدیک‌ترین شرکت دولتی یا خود دولت باشید و پس از واگذاری ابزار تولید به مالکیت عمومی، دیگر خانوادۀ انفرادی، واحد اقتصادی جامعه نخواهد بود و نگهداری خصوصی به صنعتی عمومی تبدیل می‌شود. نگهداری و آموزش کودکان نیز به عهده بخش عمومی خواهد بود؛ یعنی جامعه از همه کودکان، چه مشروع و چه نامشروع به‌طور یکسان نگهداری می‌کند. **نظریات مارکس:** از کارآمدترین روش‌هایی که مارکسیست‌ها برای تحمیل ظلم خود به افراد به‌کار می‌برند، نابود کردن خانوادۀ طبیعی است. از نظر آنها، خانوادۀ، نهادی ظالمانه مبتنی بر ثروت شخصی است که باید از بین برود و مراقبت از کودکان به جای افراد آزرده و اغلب ناخرسند (والدین) به کاروران کاملاًتعلیم دیده از هر دو جنس واگذار شود. مارکس نیز مانند انگلس معتقد است که خانوادۀ باید از بین برود.

خانوادۀ ایده‌آل

خانواده‌های ایده‌آل

خانواده‌های ایده‌آل

گزارشی کوتاه

شیر در همه مدارس توزیع نمی‌شود؟

توزیع رایگان شیر در مدارس ابتدایی کشور اتفاق مثبتی است که پس از ۶سال وقفه و با هدف تقویت سلامت جسمی و ذهنی دانش‌آموزان در دستور کار دولت سیزدهم قرار گرفت، اما درحالی‌که حدود یک هفته از مراسم افتتاحیه توزیع شیر می‌گذرد، توزیع نشدن شیر در تعدادی از مدارس ابتدایی اعتراض اولیا و مسئولان این مدارس را به دنبال داشته و سبب مطرح شدن احتمال توزیع شیر به‌صورت محدود در بعضی از مدارس شده است. اما واقعیت ماجرا چیست و چرا توزیع شیر در همه مدارس آغاز نشده است؟

ماجرای توزیع شیر در مدارس با زیرپوشش قرار دادن حدود ۱۰هزار دانش‌آموز در سال۱۷۹آغاز شد و براساس این طرح، ۷۰نویت شیر در طول سال تحصیلی در میان دانش‌آموزان توزیع می‌شد اما به سرور از میزان توزیع شیر در مدارس کاسته شد و درنهایت در سال ۹۶ به‌دلیل کمبود منابع اعتباری و تأمین نشدن اعتبارات، این طرح متوقف شد.

در پی توقف ۶ساله طرح، در دولت سیزدهم و در روند بررسی برنامه هفتم توسعه، کمیسیون تلفیق مجلس شورای اسلامی طرح توزیع شیر در مدارس کشور به برنامه اضافه و این موضوع صوب شد.

پس از تصویب طرح در مجلس، رضامراد صحرائی، وزیر آموزش و پرورش ۲۹شهریور در جلسه هیأت دولت و در جمع خبرنگاران از اجرای این مصوبه در سال تحصیلی جدید خبر داد و گفت: «مسئال ۳پار در هفته در همه مدارس مقطع ابتدایی سراسر کشور شیر توزیع می‌شود.» اعلام این مصوبه از سوی سیدابراهیم رئیسی در حاشیه مراسم نواختن زنگ آغاز سال تحصیلی نیز تأکیدی بر اجرا شدن آن در سال تحصیلی جدید بود و این انتظار را به‌وجود آورد که از آغاز سال این طرح به‌صورت سراسری اجرا شود، اما تاکنون فقط در تعدادی از مدارس ابتدایی شهر تهران این طرح اجرا شده است.

وزیر آموزش و پرورش درباره دلایل تأخیر در اجرای طرح گفته است: «سراسری شدن فرایند توزیع شیر، ۲هفته زمان نیاز دارد و تا ۲هفته دیگر توزیع شیر در مدارس کشور سراسری می‌شود.» رضامراد صحرائی جامعه‌هدف اجرای این طرح را دانش‌آموزان مقطع ابتدایی سراسر کشور اعلام کرد و توضیح داد: «شیر ۲روز در هفته و فقط برای دانش‌آموزان ابتدایی توزیع می‌شود.همچنین برای جبران آن مقداری از شیر که از آغاز سال تحصیلی در تعدادی از مدارس کشور توزیع نشده، باافزایش روزهای توزیع شیر از ۲روز به ۳روز در برخی هفته‌ها سهمیه این مدارس کاملاً داده می‌شود.»

بنا به‌گفته معاون آموزش ابتدایی وزارت آموزش و پرورش، تعداد دانش‌آموزان ابتدایی در سال تحصیلی جدید، ۹میلیون نفر است و تخصیص ۳۵۰میلیارد تومان بودجه برای این مصوبه، توزیع شیر در دبستان‌ها را به ۲و‌عده در هفته محدود می‌کند.

نیت ۲۵ مهرماه در تقویم به نام نسی‌کنش زنان و کودکان فلسطینی

وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی، روز ۲۵ مهر به‌عنوان روز نسل‌کنش زنان و کودکان فلسطینی در تقویم ثبت خواهد شد. به‌صورت ویژه از تولیدات رسانه‌ای در حوزه غزه حمایت خواهیم کرد. در شورای فرهنگ عمومی دومصوبه داشتیم یکی همین موضوع و دیگری تعیین ۱۵مهرماه به عنوان روز حماسه جوانان فلسطین بود.

خبرهایی که نمی‌بینید

اعزام به حج عمره

اسماعیلی، وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی، در تلاشیم ۳۵۰ تا ۴۰۰ هزار نفر را به حج عمره اعزام کنیم. دولت مصمم است این سفر معنوی سریع‌تر راه بیفتد. تمام مقدمات مربوط به این سفر زیارتی فراهم شده است و تأمین ارزی آن توسط بانک مرکزی پذیرفته شده است.

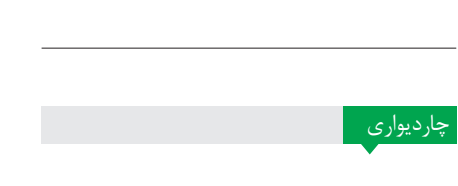
اصل ماجرا

سرانجام طرح رتبه‌بندی معلمان بازنشسته

طرح رتبه بندی معلمان یکی از موضوعات مهمی است که در راستای ارتقای شایستگی حرفه‌ای معلمان و افزایش حقوق آنها در دولت سیزدهم به اجرا درآمد و به مطالبات چندین‌ساله معلمان پاسخ داد، اما آنچه پس از اجرای طرح به چالش تبدیل شده و اعتراض برخی از معلمان بازنشسته را در پی داشته، به درازا کشیدن انتظار معلمان بازنشسته برای تعیین تکلیف این گروه از معلمان و مشخص‌شدن سهم آنها از قانون رتبه‌بندی است.

یکی از مهم‌ترین مسائلی که در این زمینه مطرح می‌شود، تعیین جامعه هدف و تبیین شرایط معلمان بازنشسته‌ای است که جزو مشمولان طرح رتبه‌بندی معلمان قرار می‌گیرند. به‌گفته محمد وحیدی عضو ناظر مجلس در کمیته تدوین آیین‌نامه داخلی، فوق‌العاده طرح رتبه‌بندی معلمان که برای رتبه‌بندی معلمان بازنشسته درنظر گرفته شده، از تاریخ ۱۴۰۰/۰۶/۳۱ اعمال می‌شود و معلمان بازنشسته قبل از این تاریخ، مشمول این قانون نمی‌شوند. وحیدی در پاسخ به اعتراضات معلمان بازنشسته به نحوه اجرای قانون رتبه‌بندی می‌گوید: «در قانون به صراحت آمده که رتبه‌بندی از ۳۱ شهریور ۱۴۰۰ به بعد انجام می‌شود و معلمانی که پیش از این تاریخ بازنشسته شده‌اند، شامل طرح رتبه‌بندی نمی‌شوند.»

پرداخت سهم بازنشستگان سسال‌های ۱۴۰۱ و ۱۴۰۲ (به صندوق بازنشستگی در اواسط مهرماه، سبب شد معلمانی که سال ۱۴۰۰دوره خدمت خود در آموزش و پرورش کشور را به پایان رسانده‌اند، تنها بازنشستگی‌ای باشند که برخوردار شدن آنها از مزایای طرح رتبه‌بندی با اما و اگر همراه باشد. وحیدی در این‌باره می‌گوید: «وزارت آموزش و پرورش سهم صندوق بازنشستگی برای سال‌های ۱۴۰۱ و ۱۴۰۲ را قبلاً پرداخت کرده، اما سهم این صندوق برای بازنشستگان ۶ماه دوم سال ۱۴۰۰ تا‌ا‌خیر و اخیراً از سوی آموزش و پرورش پرداخت شده است.» او پرداخت نشدن سهم معلمان شاغل را دلیل تعلل صندوق در تطبیق ندادن حکم بازنشستگان سال ۴۰۰ اعوان کرده و توضیح می‌دهد: «با وجود اینکه سهم صندوق برای بازنشستگان سال ۱۴۰۰ پرداخت شده، صندوق به‌دلیل اینکه سهم معلمان شاغل پرداخت نشده، حکم بازنشستگان را با رتبه‌بندی تطبیق نداده است.» جلسات متعدد مسئولان و نمایندگان سازمان برنامه و بودجه کشور، وزارت آموزش و پرورش و صندوق بازنشستگی کشور که با هدف رفع موانع اجرای قانون رتبه‌بندی معلمان بازنشسته در روزهای اخیر برگزار شد، به تشکیل کمیته فنی برای احصای دقیق بدهی صندوق بازنشستگی کشوری و پرداخت مبالغ تعیین شده انجامید و حاصل بررسی‌ها و اقدامات کمیته فنی حل و فصل موانع اجرای قانون رتبه‌بندی معلمان بازنشسته بود. علی‌فراه‌دی، معاون برنامه‌ریزی و توسعه منابع وزارت آموزش و پرورش به‌تازگی خبر داده است: «آموزش‌وپرورش تمام تکالیفش برای فوق‌العاده رتبه‌بندی این افراد را انجام داده و کسورات را به صندوق بازنشستگی واریز کرده است؛ صندوق بازنشستگی هم باید بلافاصله احکام رتبه‌بندی معلمان بازنشسته را صادر و معوقسات را پرداخت کند.» به‌گفته فراه‌دی معوقات فوق‌العاده رتبه‌بندی معلمان بازنشسته آبان‌ماه پرداخت می‌شود.

چاردیواری

باید و نبایدهای پیش از ازدواج

بسیاری از زوج‌های جوان پیش از آنکه زیر یک سقف بروند و زندگی مشترک را آغاز کنند، دوره‌ای را به‌آشنایی با خلق و خو و افکار یکدیگر اختصاص می‌دهند که اگر به‌درستی طی نشود، آسیب‌های جدی مانند برگیری عاطفی، اضطراب، افسردگی، تصمیم‌عجلانه برای ازدواج و انتظارات بیش از حد را به همراه دارد. دکتر حامد یزدخواستی معتقد است پیشگیری از این آسیب‌ها سبب می‌شود، جوانان ازدواجی موفق و به‌دور از شتاب زندگی داشته‌باشند. این مشاور خانواد می‌گوید: «یکی از اشتباهات رایج در دوران آشنایی قبل از ازدواج درگیری و وابستگی عاطفی است.» او به یکسان نبودن علاقه با وابستگی عاطفی اشاره می‌کند و توضیح می‌دهد: «وابستگی عاطفی یعنی اینکه در این دوران به‌جای اینکه به‌دنبال بررسی معیارهای ازدواج خود و تطابق این معیارها با فرد مورد نظر باشیم، بیشتر در پی ابراز علاقه و یا نگران دوست‌داشتن و دوست‌داشته‌شدن باشیم.» یزدخواستی ادامه می‌دهد: «یکی از علت‌های ناموفق بودن پیوند زوجین، توجه‌نکردن به معیارهای انتخاب همسر است. در دوران پیش از ازدواج جوانان باید علاوه بر آنکه از معیارهای طرف مقابل آگاهی می‌یابند، برای معیارهای خود نیز مصداق‌های عینی تعیین کنند. مثلاًاگر انتظار دازند همسری مهربان داشته باشند، باید بدانند با چه معیارهایی مهربانی او را محک می‌زنند.» او توجه به سابقه ارتباطی، خانوادگی، تحصیلی، شغلی و قضایی فرد مقابل را برای جوانان در آستانه ازدواج ضروری می‌داند و توضیح می‌دهد: «دوران آشنایی پیش از ازدواج فرصت مناسبی است که درباره گذشته فرد اطلاعات مناسبی به‌دست آوریم. مطلع شدن از فعالیت‌های گذشته فرد ویژگی‌های شخصیتی او را نشان می‌دهد و به انتخاب آگاهانه جوان کمک می‌کند.» دوره زمانی ۳تا۶ماهه را برای دوران آشنایی پیش از ازدواج مناسب می‌داند و معتقد است کوتاهی این دوره سبب می‌شود جوانان فرصت شناخت و کسب اطلاعات مورد نیاز را نداشته باشند و طولانی شدن این دوره خطر ایجاد وابستگی عاطفی، به‌وجود آمدن انتظارات ناپجا و کلافگی آنها را افزایش می‌دهد.

گفت‌وگو با زهره الهیان درباره «زنان و خانواده»

در برنامه توسعه هفتم

حوزه زنان و خانواده در برنامه توسعه هفتم تحول چشمگیری را تجربه خواهد کرد. در این لوابج و مصوباتی درنظر گرفته شده که می‌توان گفت تأثیر زیادی در حمایت از زن و بنیان تحکیم خانواده خواهد داشت. در برنامه ششم، اگر چه تصمیماتی در راستای تقویت نهاد خانواده و جایگاه زن گرفته شد، اما به‌دلیل ضعف و کاستی بعضی از طرح‌ها، آ‌طور که باید مصوبات لوابج اجرا نشد. در برنامه هفتم مسئولان و نماینده‌های مجلس، رویه دیگری را به‌کار گرفتند. قبل از تصویب لایحه یا ارائه طرح پژوهش‌های زیادی انجام دادند تا اشتباهات گذشته تکرار نشود. به‌باور «زهره الهیان»، نماینده مردم تهران در مجلس شورای اسلامی، برنامه هفتم با برنامه‌های قبلی توسعه تفاوت زیادی دارد و نگاهی بهتر و مؤثر تر به حوزه زنان و خانواده دارد. در این باره با او گفت‌وگو می‌کنیم.

فصل ۱۶برنامه هفتم

برنامه هفتم توسعه در حوزه زنان و خانواده سرانجام به نتیجه رسید و مصوبات آن تصویب شد. آنچه بیش از هر موردی در صحن علنی مجلس مورد توجه نماینده‌ها بود، رفع موانع شکوفایی زنان و استفاده توانمندی آنها بود. دیگر اینکه خیلی جدی از نهاد خانوادۀ حمایت شود. از این رو، تسهیلات رفاهی و رفع مشکلات اجتماعی برای همه اقشار بانوان، اعم از زنان سرپرست خانوار، بانوان شاغل، بانوان نخبه و ... درنظر گرفته شد. البته مهیا کردن امکانات رفاهی، همه‌رویکردهای برنامه هفتم در حوزه زن و خانوادۀ نیست. زهره الهیان، نماینده مردم تهران در مجلس در این‌باره توضیح می‌دهد: «توجه ویژه به نهاد خانوادۀ و رفع موانع زندگی مشترک از سیاست‌های کلّی این برنامه است. در برنامه هفتم یک فصل به حوزه خانوادۀ، زنان و قانون جوانی جمعیت اختصاص داده شده و آن، فصل ۱۶ است. در این فصل، ترویج ازدواج آسان و ترغیب جوانان به انجام این سنت حسنه در اولویت قرار دارد. از دواجی که با توجه به فرهنگ اسلامی ایرانی صورت گیرد. این امر نیاز به فرهنگسازی دارد. همچنین مراکز مشاوره ازدواج و پیشگیری از طلاق راه‌اندازی شده است. این مراکز می‌توانند نقش مهمی در کاهش آمار طلاق داشته باشند.»

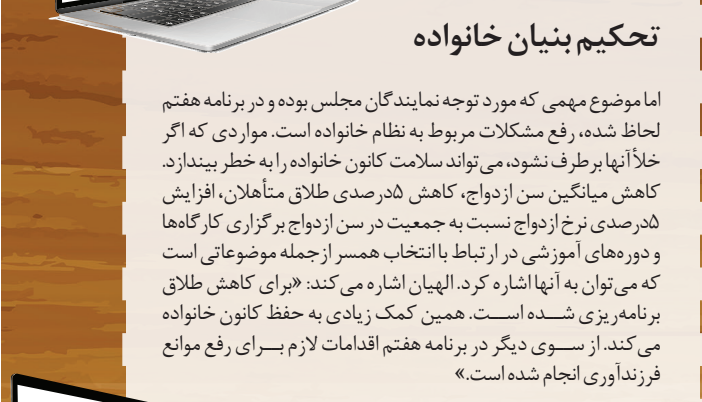

توانمندسازی بانوان نخبه

توانمندسازی بانوان در حوزه علمی و دانش بنیان اتفاق خوب دیگری است که در برنامه هفتم مورد توجه قرار گرفته است. الهیان از اینکه زنان ایرانی در حوزه علم و دانش پیشرفت زیادی کرده‌اند حس خوبی دارد و می‌گوید: «بانوان نخبه ما پیشرفت قابل‌توجهی در شرکت‌های دانش‌بنیان و خانه‌های خلاق داشته‌اند؛ به‌گونه‌ای که می‌توانند قابل‌ اثر باشند. در برنامه هفتم سهمی برای آنها لحاظ شده است.» از صحبت‌های الهیان می‌توان استنباط کرد که رویکرد برنامه هفتم در حوزه زنان و خانوادۀ، توانمندسازی زنان و رفع چالش‌های پیش روی آنهاست. او در ادامه به پررنگ شدن حضور بانوان در عرصه بین‌الملل اشاره می‌کند و می‌افزاید: «باید بستری فراهم شود تا زنان فرهیخته ایرانی بتوانند با بانوان نخبه دیگر کشورها تعامل بیشتری داشته باشند و نقش آفرینی کنند.»

توجه ویژه به بانوان شاغل

دسته دیگری از بانوان که باید مورد حمایت قرار گیرند، زنان شاغل هستند. به‌خصوص مادران که هم‌ا‌مر نگهداری از کودکان را بر عهده دارند و هم باید با به‌بای همسران خود بیرون از خانه فعالیت داشته باشند. الهیان با بیان اینکه امکانات

تحکیم بنیان خانوادۀ

اما موضوع مهمی که مورد توجه نمایندگان مجلس بوده و در برنامه هفتم لحاظ شده، رفع مشکلات مربوط به نظام خانوادۀ است. مواردی که اگر خلأ آنها بر طرف نشود، می‌تواند سلامت کانون خانوادۀ را به خطر بیندازد. کاهش میانگین سن ازدواج، کاهش ۵درصدی طلاق متأهلان، افزایش ۵درصدی نرخ ازدواج نسبت به جمعیت در سن ازدواج برگزار ی‌کار‌گاه‌ها و دوره‌های آموزشی در ارتباط با انتخاب همسر ازجمله موضوعاتی است که می‌توان به آنها اشاره کرد. الهیان اشاره می‌کند: «برای کاهش طلاق برنامه‌ریزی شده است. همین کمک زیادی به حفظ کانون خانوادۀ می‌کند. از سویی دیگر در برنامه هفتم اقدامات لازم برای رفع موانع فرزندآوری انجام شده است.»

حمایت از زنان سرپرست خانوار

اما سیاست برنامه هفتم برای حمایت از زنان سرپرست خانوار، موضوعی است که در برنامه ششم توسعه هم به آن پرداخته شده بود. برنامه جامع توانمندسازی زنان سرپرست خانوار مصوبه‌ای بود که به مرحله اجرا نرسید. در برنامه هفتم اتفاقات بهتری رخ داد با این هدف که وضعیت زنان سرپرست خانوار بررسی شود. ازاین‌رو شاخص‌های ارزیابی زنان سرپرست خانوار مشخص و سامانه پنجره واحد خدمات در راستای یکپارچه‌سازی راه‌اندازی شده است. الهیان در این‌باره می‌گوید: «برای سنجش زنان سرپرست خانوار، نیاز به کمک گروه‌های مردم‌نهاد و گروه‌های جهادی است. سامانه‌هی این گروه‌ها را سازمان رفاه‌اجتماعی بر عهده دارد. تا‌در صورت لزوم مورد حمایت قرار گیرند. نکته دیگر، برای برنامه‌ریزی حمایت از زنان سرپرست خانوار وزارت تعاون مکلف شده با همکاری معاونت امور زنان در این حوزه برنامه‌ریزی جدی داشته‌باشد.» از دیگر مواردی که نماینده تهران در مجلس شورای اسلامی به آن اشاره می‌کند، برنامه‌ریزی برای کاهش آسیب‌های اجتماعی است و خطرهایی که می‌تواند به سلامت جسم و روح زن آسیب وارد کند. بنابراین باید برای کاهش آسیب‌های اجتماعی نهایت دقت را به‌کار گرفت و با پشتکار زیاد فعالیت کرد.

رفاهی برای مادران شاغل درنظر گرفته شده است، می‌گوید: «ایجاد مهد کودک، مهد‌خانگی یا کلا فضاهایی که بتوان از کودکان مراقبت کرد می‌تواند کمک زیادی به مادر شاغل کند.» اینکه نمایندگان مجلس نگاه ویژه‌ای به مادران شاغل دارند قابل‌تقدیر است. مادری که ذهنش درگیر نگهداری از فرزند است، کارایی زیادی در محل کار خود ندارد.